

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“พุทธศาสนิก — ชนผู้นับถือพระพุทธศาสนา, ชาวพุทธ”

คำว่า **พุทธศาสนิก** เป็นคำภาษาบาลี อ่านตามภาษาบาลีว่า พุ - ต - สะ - นิ - กะ ส่วนใหญ่ในภาษาไทยจะคุ้นกับคำว่า **พุทธศาสนิกชน** ซึ่งมาจากภาษาบาลีคำดังกล่าวนี้นั่นเอง มีความหมายอย่างเดียวกัน คือหมายถึงชนผู้นับถือพระพุทธศาสนา หรือแปลสั้นๆ ว่า ชาวพุทธ, ขึ้นชื่อว่าชาวพุทธแล้ว จะต้องได้ฟัง ได้ศึกษาพระธรรม มีความเข้าใจพระธรรมตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นผู้น้อมประพฤติตามพระธรรม ไม่ว่าคนที่เกิดมาแล้ว จะเป็นชาวพุทธทุกคน ก็ต้องเป็นเฉพาะผู้ที่ได้เข้าใจพระธรรม น้อมประพฤติตามพระธรรม เป็นคนดี มีศรัทธา มีศีล เป็นต้น ตามข้อความจากพระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต จัณทาลสูตร แสดงคุณสมบัติของผู้ที่เป็นชาวพุทธไว้ ๕ ประการ คือ เป็นผู้ที่มีศรัทธา ๑ เป็นผู้ที่มีศีล ๑ เป็นผู้ไม่ถือมงคลดীনขาว เชื่อกรรมไม่เชื่อมงคลดীনขาว ๑ ไม่แสวงหาเขตบุญภายนอกศาสนานี้ ๑ ทำการสนับสนุนในศาสนานี้ ๑.

พุทธศาสนิกชน หรือ ชาวพุทธ คือ ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา การที่จะเป็นชาวพุทธที่แท้จริงได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่ได้ฟังได้ศึกษาพระธรรม อันเป็นคำสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เรียกว่า พระพุทธศาสนา เป็นคำสอนของผู้ทรงตรัสรู้ความจริง และมีความเข้าใจอย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ซึ่งเมื่อมีความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นไปตามลำดับก็จะเป็นเครื่องอุปการะเกื้อกูลให้ความดีประการต่างๆ ในชีวิตประจำวันเจริญยิ่งขึ้นด้วย ทำให้เป็นผู้มีศีล กระทำในสิ่งที่ควรทำ และงดเว้นในสิ่งที่ควรงดเว้น เป็นผู้ที่มีศรัทธา เลื่อมใสในพระรัตนตรัย เมื่อมีความเข้าใจถูก ก็ไม่เป็นผู้เชื่อมงคลดীনขาว แต่มีความมั่นคงในเรื่องกรรมและผลของกรรม เมื่อมีความเข้าใจถูก ก็ทำให้ไม่แสวงหาเขตบุญภายนอกพระพุทธศาสนา เนื่องจากว่าคำสอนที่จะทำให้พ้นจากทุกข์ได้นั้น มีเฉพาะในพระพุทธศาสนาเท่านั้น ไม่มีในคำสอนอื่น นอกจากนั้น ขณะที่ได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม มีความเข้าใจที่ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการเผยแผ่พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ให้ผู้อื่นได้เข้าใจด้วย ก็ได้ชื่อว่าทำการสนับสนุนในพระศาสนานี้แล้ว เป็นการดำรงรักษาไว้ซึ่งพระธรรมคำสอนด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง

ถ้าชาวพุทธไม่ได้ฟัง ไม่ได้ศึกษาพระธรรม ไม่มีความเข้าใจพระธรรม แล้วจะสืบทอดพระธรรมคำสอนซึ่งเป็นพระพุทธศาสนาได้อย่างไร? ถ้าไม่มีการดำรงพระธรรมคำสอนสืบทอดต่อไปได้ พระธรรมย่อมสูญแน่นอน เพราะฉะนั้นแล้ว จึงขึ้นอยู่กับชาวพุทธผู้นับถือพระพุทธศาสนาที่เข้าใจพระธรรม ซึ่งก็เป็นเรื่องเฉพาะแต่ละบุคคล จึงควรอย่างยิ่งที่ทุกคนจะศึกษาพระธรรมด้วยความเคารพนอบน้อม พร้อมทั้งมีความจริงใจและมีความตั้งใจมั่นที่จะประพฤติปฏิบัติตาม และประการที่สำคัญจุดประสงค์ของการศึกษาพระธรรม ไม่ใช่เพื่อเก่ง ไม่ใช่เพื่อได้ลาภสักการะ หรือแม้แต่เพียงการชมเชย เพราะถ้าศึกษาเพื่อต้องการสิ่งดังกล่าวนี้ นอกจากจะไม่ได้สาระจากพระธรรมแล้ว ยังจะเพิ่มกิเลสแก่ตนเองเท่านั้น แต่ควรเป็นผู้ที่ศึกษาเพื่อประโยชน์จริงๆ คือเพื่อความเข้าใจถูก เห็นถูกและขัดเกลากิเลสของตนเองซึ่งมีมากและสะสมมาอย่างเนิ่นนานในสังสารวัฏฏ์

สิ่งที่ควรพิจารณาเป็นอย่างยิ่งคือ ถ้าไม่ได้ศึกษาพระธรรม ความเข้าใจที่ถูกต้องย่อมเกิดไม่ได้, เมื่อไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว ย่อมทำให้เป็นผู้มีความเห็นผิด เมื่อเห็นผิด การปฏิบัติก็ผิด ผิดคนเดียวยังไม่พอ ยังอาจเผยแพร่ความเข้าใจผิดให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย ซึ่งเป็นอันตรายมากทั้งแก่ตัวผู้เผยแพร่และแก่ผู้อื่น ถ้าเป็นอย่างนี้จิตใจย่อมเสื่อมจากคุณธรรม เสื่อมจากความดี นั้นหมายความว่า เป็นเหตุให้ศาสนาเสื่อมเร็วขึ้น ดำรงอยู่ได้ไม่นาน แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าชาวพุทธศึกษาพระธรรมด้วยความละเอียดรอบคอบ มีความเข้าใจพระธรรมที่ถูกต้องไปตามลำดับพร้อมทั้งน้อมปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความเห็นถูกต้องตามพระธรรมคำสอน เมื่อมีความเห็นถูกต้อง กาย วาจา ใจ ก็จะเป็นไปในทางที่ถูกยิ่งขึ้น ต่อจากนั้นก็แนะนำบุคคลอื่นให้ตั้งอยู่ในความเห็นถูกต้องด้วย ผู้ที่ถูกแนะนำมีความเข้าใจถูกต้องตามที่ผู้แนะนำได้แสดง ถ้าเป็นอย่างนี้ได้ พระพุทธศาสนาก็สืบทอดต่อไปได้นาน ดำรงอยู่นาน ทั้งหมดทั้งปวงนั้น ก็เพราะชาวพุทธมีความเข้าใจที่ถูกต้องและน้อมประพฤติปฏิบัติตามคำสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นสำคัญ

อีกประการหนึ่ง ความดีทุกอย่างทุกประการ เป็นสิ่งที่ควรกระทำ ควรอบรมเจริญให้มีขึ้นทั้งนั้น โดยไม่ได้มีการบังคับว่าให้ทำอย่างนั้นอย่างนี้ ทุกอย่างเป็นไปตามเหตุตามปัจจัย ความดี เป็นความดี เป็นกุศลธรรม เป็นสิ่งที่ถูกต้อง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเพื่อให้ชาวพุทธได้เข้าใจตามความเป็นจริง ได้เห็นคุณค่าของกุศลธรรมว่าเป็นธรรมที่เป็นไปเพื่อขัดเกลากิเลสของตนเอง เป็นธรรมที่ให้ผลเป็นสุข ไม่นำมาซึ่งทุกข์โทษภัยใดๆ และ อกุศลธรรมทั้งหลาย พระองค์ก็ทรงแสดงไว้อย่างมากมายเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่แต่ละคนก็มีมากมาย ด้วยกันทั้งนั้น เพื่อให้ได้เข้าใจตามความเป็นจริง ได้เห็นโทษเห็นภัยของอกุศลธรรมโดยประการทั้งปวง แล้วถอยกลับจากอกุศลธรรม ขัดเกลาด้วยกุศลธรรม ทั้งหมดนั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไปตามความเป็นจริง ขึ้นอยู่กับว่าจะเห็นคุณค่าของกุศลธรรม และเห็นโทษของอกุศลธรรมมากน้อยแค่ไหน ตามการสะสมของแต่ละบุคคลจริงๆ

กล่าวโดยสรุปแล้ว การที่จะเป็นชาวพุทธจริงๆ คือ ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมให้เข้าใจ พร้อมทั้งน้อมประพฤติปฏิบัติตามพระธรรม เป็นคนดี มีชีวิตดำเนินไปตามปกติ ควบคู่ไปกับการอบรมเจริญปัญญา จากการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม และเจริญกุศลประการต่างๆ เพื่อขัดเกลากิเลสของตนเองต่อไป.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๕- ๖๒๑๗๑๐๖]